

Geachte leden van de Commissie Sociaal,

In de afgelopen periode zijn, als gevolg van de transitie in het sociaal domein, een groot aantal zaken in beweging gekomen en deels zelfs al in ontwikkeling gebracht. We zijn thans in een fase terecht gekomen waarin we met grotere zekerheid de verantwoordelijkheden, die we als gemeente gekregen hebben, kunnen omzetten naar een beleid waarin op het vlak van zorg en welzijn de nadruk op de ondersteuning van de eigen kracht van de burger centraal staat. Dat verplicht de gemeente echter ook tot een beleid waardoor en waarbij de burger in een positie gebracht wordt waarin het nemen van de eigen regie kansrijk wordt en waar dit door omstandigheden (nog) niet mogelijk is op maat gefaciliteerd wordt.

Op het terrein van het welzijnswerk is niets anders aan de orde. In de aanloopperiode van de transitie heeft uw Raad besloten bij welzijnswerk niet langer meer te kiezen voor het overnemen van taken in de sfeer van de uitvoering. Doel werd het mogelijk maken, c.q. het versterken van de kracht van de burger, en wel door o.m. partijen bij elkaar te brengen, door kruisverbindingen te leggen tussen organisaties die vanuit een verschillende optiek actief zijn in de sfeer van ondersteuning, begeleiding en preventie, en door de introductie van innovatieve werkvormen.

Bij de keuze voor de uitvoering van het welzijnswerk conform deze principes, het resultaat van de aanbesteding, kwam de welzijnsorganisatie Synthese in beeld. De Stichting Synthese heeft een driejarige overeenkomst voor de uitvoering van het welzijnswerk, van 1 juli 2014 tot 1 juli 2017. Uitgangspunt bij de aanbesteding hield een opdracht door de gemeente Leudal in t.a.v. een 4-tal thema's, waarbij Synthese enerzijds als trekker ging functioneren en zich anderzijds als samenwerkingspartner diende op te stellen.

1. Onder de noemer **participatie** hoorden daarbij thuis:
 - als trekker: * het verminderen van het aandeel van sociaal geïsoleerde inwoners;
 - * inwoners besteden in totaal meer uren aan mantelzorg en vrijwilligerswerk;
 - als samenwerkingspartner:
 - * meer inwoners zijn aangesloten bij verenigingen;
 - * meer kinderen met een beperking nemen deel aan regulier onderwijs;
 - * meer kinderen van minima nemen deel aan activiteiten en maken gebruik van voorzieningen;
 - * meer jongeren halen een startkwalificatie.
2. Onder de noemer **zelfredzaamheid** werden de volgende doelen genoemd:
 - als trekker: * ouderen blijven langer zelfstandig wonen;
 - als samenwerkingspartner:
 - * Minder inwoners maken gebruik van individuele voorzieningen;
 - * meer inwoners zijn in staat hun eigen huishouden te organiseren en te financieren;
 - * meer jeugd groeit op zonder ontwikkelings-stagnaties of -problemen;
3. Bij **leefstijl** werd het volgende doel genoemd:
 - als trekker: * meer inwoners bewegen actief;
4. Als laatste thema wordt **leefbaarheid in de dorpen** genoemd;
 - als samenwerkingspartner:
 - * een passend (dorpsoverstijgend) gemeentelijk voorzieningenniveau;
 - * meer zelf organiserend vermogen in de dorpen.

Het is duidelijk dat de doelen bij deze taakstelling absoluut niet smart geformuleerd waren. De commissie Samenleving heeft in de periode direct na de aanbesteding duidelijk laten merken dat het moeilijk, zelfs bijna onmogelijk was de welzijnsorganisatie te beoordelen op successen op de bedoelde werkthema's. Nagelaten was welk instrument gehanteerd kon worden om successen of mislukkingen te meten. De inhoud van de opdracht aan Synthese leek wèl helder: maak het mogelijk dat burger-initiatieven op het terrein van het welzijnswerk zodanig ondersteund worden dat deze onder eigen verantwoordelijkheid doorgezet kunnen worden. Maak het voorts mogelijk dat initiatieven van organisaties op dit terrein geoptimaliseerd worden door het creëren van dwarsverbanden tussen deze organisaties en voorkomende burger-initiatieven. Zet daarbij in op preventie, begeleiding en ondersteuning, waarbij elders de uitvoeringsverantwoordelijkheid ligt.

De inzet van Synthese betekende niet dat er zekerheden waren ten aanzien van de te verwachten successen. Een beginmeting was niet voorhanden en op het vlak van de resultaatmeting werden geen concrete einddoelen gesteld. In de opdrachtverlening werd ten aanzien van hoe de Raad uitsluitsel kon krijgen over het te verwachten eindresultaat geen concrete normen gesteld. Wèl echter werd de (in-)richting van de werkopdracht aangegeven: zet in op het mogelijk maken van zorg- en welzijnspreventieve actie door individuele burgers te begeleiden naar voorzieningen waarbij de eigen kracht gemobiliseerd kan worden en draag bij aan de netwerkontwikkeling van zorg- en welzijnsorganisaties zodat hun inzet effectiever wordt.

We zijn thans in het stadium gekomen dat we moeten nadenken over het vervolg van de oorspronkelijke opdracht. Of en hoe daarin Synthese nog een rol wordt toebedeeld is een open vraag, afhankelijk van wat het resultaat zal zijn van de te verwachten komende aanbestedingsronde. Daarbij dienen meer stringente eisen gesteld te worden dan in die eerdere fase:

- a. Er moet resultaat-gericht gewerkt worden waarbij dit resultaat in termen van meetbare einddoelen dient te worden geformuleerd;
- b. Er moet in de evaluatie antwoord te komen op de vraag op welke wijze de Raad de inzet van de welzijnsorganisatie verantwoord wil zien.

Uiteindelijk gaat het erom dat de Raad precies wil weten wat er met het geld gebeurt dat besteed wordt aan de inzet van de welzijnsorganisatie, en of de doelen die gesteld worden ook gerealiseerd zijn. Daartoe kunnen verschillende wegen bewandeld worden: a. we kunnen verslaglegging vragen van de verbindingen die gelegd zijn en de route die daarbij is afgelegd waarbij begin-situatie en eindresultaat met elkaar vergeleken worden; b. we zouden eveneens kunnen meten op de netwerkconstructies die tot stand gekomen zijn en een klantwaarderingsonderzoek inzetten om het effect van de geleverde inzet te checken, en c. we kunnen inzetten op kwantificeerbare metingen..

Op dit moment zijn een aantal acties door middel van de inzet van Synthese in gang gezet en nog niet afgesloten. Genoemd kunnen worden de preventieve uitvoeringsopdracht op het gebied van drugs en alcohol, het zgn. maatjes-project, het project gezonde leefstijl, het project mantelzorg-ondersteuning, de in ontwikkeling gebrachte jongeren-monitor, e.d. Bij enkele van deze projecten is continuïteit in de aansturing van belang. Willen we het risico lopen dat door het wegvallen van Synthese als coördinerende trekker de doelen van deze projecten buiten beeld raken?

Er valt wel iets voor te zeggen om de relatie in de huidige vorm met Synthese nog voor een beperkte periode door te laten lopen waardoor lopende projecten niet geschaad worden. Het voordeel is dat parallel daarmee ook de voorbereidingen voor een nieuwe aanbesteding kunnen worden aangepakt. Mocht desalniettemin en desondanks besloten worden om vanaf nu al de aanzet voor een nieuwe aanbesteding in gang te brengen dan dient in de overgang naar de nieuwe situatie de bewaking van de lopende projecten goed geborgd te zijn.

In de Commissie Sociaal is meer dan eens uitgesproken dat ten aanzien van het effect van de inzet van het welzijnswerk de resultaten concreet en duidelijk moeten zijn. Dat pleit ervoor reeds nu al de voorbereidingen te treffen voor de nieuwe aanbesteding. De opdracht kan scherper dan voorheen geformuleerd worden, tevens kan dan wat in de afgelopen periode nooit heel bevredigend was: de concretisering van hoe en op welke punten de evaluatie van de inzet georganiseerd zal zijn.

Ik stel u, alles overwegende, dan ook voor om reeds nu te beginnen met de voorbereidingen van de nieuwe aanbestedingsronde. Daarbij dienen we vòòr maart 2017 actie te nemen en moeten we maatregelen treffen ten aanzien van lopende projecten. Het advies van de commissie Sociaal zal bij de aanstaande besluitvorming een belangrijke sturende bijdrage kunnen zijn.

Met vriendelijke groet,

Richard Verheul, wethouder Sociaal Domein.

16.10.2016